

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Szundy Károly.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adatnak vissza.

A cselédügy.

Nem új dolog, amit most tollunk hegyére veszünk. Nem új se Miskolcon, se az országban, sőt sehol a világ egy városában sem. Csak hogy míg másutt törődnek e fontos ügygyel, nálunk az egész tevékenység egy pár meg-meg ujló birlapi cikkben, egy néhány panaszban ér évről-évre csendes véget. Pedig a városi élet egyik fontos gazdasági, társadalmi és erkölcsi kérdését foglalja egybe a cselédügy megnevezés.

Most, hogy a tavasz kezdődik a cselédügy különösen kiélesbedik, — mert ilyen időtájt megfordul az az áramlat, mely őszkor a falvakból a városba vezet. Tavasztól őszig visszAADJUK a kölcsön kapott réteget, legtöbnyire természetesen a testi és erkölcsi züllés utján.

Az u. n. cselédmizériát tehát érzékenyen fokozza a cselédhiány, a mi a városi élet háztartása rendjét zavarja.

Abban egyetért hatóság és közönség, hogy egyszer már tenni kellene ez ügyben valamit s a hiábavaló panaszokat végre is gyakorlati alkotásoknak kellene felváltani.

De mint nálunk rendszeren, senki

sem akar a kezdéshez hozzáfogni. Halogatás helyett várjuk míg más cselekszik, amely idő alatt a viszonyok még tovább sülyednek.

A társadalom magatartása a gyámságnak bélyegét viseli magán mert valójában úgy vagyunk, hogy itt gyorsan és eredményesen lehetne jót alkotni, ha t. i. volna kezdőerő és igazi alkotóképesség.

Ha a társadalmi alakulással és viszonyokkal együtt járó bajokat helyi intézkedésekkel nem is lehet megoldani, mégis sok volna tehető a cselédkérdésben. Azok a bajok, melyek a falvakból a városba és viszont a külföldre való vándorlásra kényszerítnek, kívül esik a helyi intézmények keretén. Épen úgy azok szerencsétlen erkölcsi állapotok is, melyek a városban a cselédkérdés terén burjánognak.

De tétlenül mégsem szemlélhetjük a szóban forgó mizériákat.

Az első, ami a legsürgősebb és legelengedhetetlenebb a közvetítés rendezése. Ez másként, mint hatósági rendezéssel nem is oldható meg. A cselédnyilvántartás számai ma úgy is a rendőrség kezében vannak. Miért ne mehetnénk egy lépéssel tovább és miért ne mondhatná ki a város

szabályrendeletileg a hatósági munkaközvetítést, amelylyel nyilvántartását is tökéletesbitené.

A magán közvetítés bajai ismeretesek. Ezekért nem kell minden közvetítőt megvádolni, mert a bajok nemcsak tőlük erednek. Még a hatósági cselédközvetítés behozatala esetén is marad elég teendőjük és így existenciájukat fenntarthatják. De mindentől eltekintve, a közérdek a legelső. A közérdek pedig egyenesen a hatósági utat követeli.

A hatóságra nem járna jelentékeny költséggel, sőt tényleg nem háritana a városra új terhet, mert a cselédtartó gazdtól szedendő alacsony díj is bőven fedezné a kiadásokat.

A hivatalos közvetítés sok irányban teremtene rendet. — Egyik nagy előnye volna, hogy a szegény cselédleányok kizsákmányolását megakadályozná. Őket rendre és azonnali helykeresésre ösztönöznék, mert a rendőrség könnyen ellenőrizhetné, s vethetne neki véget. Az eltörléstől mindenki fél, mert szégyenteljes.

De hatna a cselédtartó gazdákra is, mert más a hivatallal s más a magán üzletféllel való érintkezés.

TÁRCZA.

A nagyságos ur.

— A „Szabadság” tárczája. —

Öszbevegyült haju öreg asszony tippeit a Nagyságos ur elfogadó terme elé. A kék liberális inasra is amugy félve tekintett reá fénytelen szemének megtört tekintetével, s alig hallható gyöngyhangan köhécselte el mondókáját:

— Vajjon kérem szépen be juthatok-e most a Nagyságos urhoz? — Igen szeretnék vele beszélni . . .

A házra hajlandó inas kelletlenül vont vállat az egyszerű, kérő szavakra, s csak úgy foghegyről dobta oda:

— Bajosan juthat be hallja, mert a nagyságos ur ma nagyon el van foglalva.

— Istenem, Istenem, — sóhajtott fel a roskadó öreg asszony, — tehát most is hiába jöttem volna? . . . Pedig milyen nagy bajban vagyok, azt sem tudom mitévő legyek . . . Szegény kis Rózsikám,

A szürke apró szemű inas erre a szavakra j o b b a n szemügyre vette az öreg asszonyt, majd engedékenyebben hangon szólott.

— Hát aztán mi a baj öregem? — Segélyt akar kérni, vagy pártfogást, vagy mi a esudát, mi?

Az öreg asszony könnyező szemmel közölte jöttének okát:

— Bizony kérem szépen nagy jószágot jöttem én kérni. Van nekem tetszik tudni egy kis leányom egyetlen gyermekem, lelkem, szemem fénye . . . Felneveltem tanítottam; de ugylátszik hiába . . . Nincs senkim, ki pártját fogná, pedig szegény megboldogult férjem jó nevű tanító volt, ki ugyan lelkemre kötötte gyermekem kioktatását, mert hiszen tetszik tudni mai világban jó ha valami kenyért adó állása van a szegény leánynak . . . Rossz világot élünk tetszik tudni . . .

Az inas helyben hagyólag bólintott fejével, majd egészen leereszkedőleg kérdezősködött.

— És aztán mit akarok mondani, — hány éves a leányka mostan?

— Tizenhét kérem szépen, a múlt hónap 25-én töltötte be.

— Nagyon helyes. — És milyen állásra óhajt szert tenni részére.

— Valahova a postához, vagy ahova a Nagyságos ur jónak látja . . .

A kellezőleg jártasnak látszó inas miután egy szóval még az anyagi helyzet felől

is tisztába jutott. — végig simogatta gondosan fésült haját, majd rövidke kopogtatás után belépett a nagyságos ur pazarul berendezett termébe.

A vén anyóka pedig összekulesolt kezekkel telepedett le a gyékény padra, s inát mormolva várt a beengedésre.

Végre ott állt a faragott tölgyfa íróasztal előtt. Gyűrött zsebkendőjével törölgette szeméit; hangja alázatos, remegő volt, minden kis szócskáján ott rezgett az anyai sziv aggodalmának árnya . . .

A nagyságos ur pedig irásaiba temetkezett; magas homlokáról egy percze sem tűnt el az a haragos redő. Szurós tekintetét csak nagy ritkán emelte fel a kérére, s mikor annak szava zokogásba fult el, kimérten hangsúlyozva adta meg a választ:

— A minisztériumnál mit sem tehetek a maga leányáért. Hanem majd másutt tán sikerül. Holnap délután ilyenkor küldje el a leányát . . .

Es ezzel a kihallgatásnak vége volt.

A nagyságos ur megszokott hidedg arczával fordult az ujabban érkezők felé, míg a köszönetet rebegő öreg asszony mosolyra vált ajakkal támolygott le a délszaki növényekkel diszitett márvány lépcsőkön . . .

Hatóság előtt nem dominálna a díj, a protekció, — volna a eselédék érdekében is igazságos sorrend.

A hatóság munkáját azonban társadalmilag ki kell majd egészíteni, különösen a eselédleányok tekintetében. A jótékony nőegyletek számára hálás tér kínálkozik itt, mely ma teljesen parlagon hever. A külföldön minden valamire való városban gondot viselnek a nőegyletek arra, hogy a városba jövő fiatal nőket az erkölcsi bukástól lehetőleg megóvják. Gondoskodnak megfelelő szállókról, melyeket ellenőriznek, sőt gondoskodnak arról, hogy megfelelő helyhez jussanak, igazukban védelmet nyújtanak a magukra hagyott eselédleányoknak, kik tanácstalanul állva az emberáradatban — nem csoda, ha elzültenek.

Egy kis szív, egy kevés jóakarat, egy adag modern humanizmus kell ide, mely felülemelkedik a középkori felfogáson, mely nem tekint rabszolgának a pénzért szolgálókat. A társadalom szociális olajcseppjére van szükség nálunk, mely karöltve a hivatalos hatalommal, némi rendet, fegyelmet és kedvezőbb állapotokat teremthet a lesüllyedt városi élet jelentékeny és kellemetlen kérdésében, a eselédkérdésben.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápr. 15.

Friss, jó kedvvel, vidám, mosolygós megbarnult arcuzal, lépett be fűgén egy kistermetű képviselő. Minden oldalról üdvözlik.

— De jó színben vagy kegyelmes Úram!

* * *

Az öreg Kádár Béláné mindkét szemé megtelt könnyel. Kézi mankójára támaszkodva támolygott oda az ablak mélyében síró leányhoz, s kezét gyöngédén megfogva, oda vezette a pamlaghoz.

— Így gyermekem, ülj le ide mellem, — szólt megsimogatva kuszált haj fűrteit. Hiszen jól tudhatod édes kis Rózsikám, hogy édes anyádon kívül senkid nincs. Az egész világ mostoha lehet hozzád; de anyád, az csak a te szerető édes anyád marad, kinek utolsó lehelete is javadat akaró bucsucsók leszen . . . Soha se' sírj kedves gyermekem. Inkább gyónj meg; beszélj el mindazt a mi fáj, ami szívedet sérti . . . Légy őszinte Rózsikám és ne ess kétségbe most, mikor a gondviselés neked is oly szép állást juttatott . . . Mert hiszen én is voltam fiatal gyermekem, jól tudom mi az a vonzalom, mi az a csalódás. De hátha még semmi sem késő. Hátha még én is segíthetek hiszen az anya szava már sok mindent jóvá tett e földön. Csak légy őszinte hozzám leányom. — Ugyebár Endrey Guszti irt valami bántót hozzád?

A fiatal leányka oda borult édes

— Hát kissé megbarnultam.

— Jól érzed magad ugy-e?

— Bizony jól.

Azt hiszem, mindenki eltalálta, hogy Hegedűs Sándor volt kereskedelmi miniszterrel van szó, a ki üdén, frissen jött el ismét a Házba, a hol volt államtitkára, Csörgheő Gyula mellett foglalt helyet és onnan hallgatta figyelmesen a szónokokat.

Bizony Ákos volt az első szónok. Hosszan és meglehetősen unalmasan beszélt. Utána paprikás hangon és hangulatban beszélt Zboray Miklós, a néppárti lovag, mint a hogyan társai elnevezték.

Beszéde felszólalásra készítette Wlassics Gyula kultuszminisztert, a ki visszautasította Zboraynak az építkezésekre vonatkozó vádjait. Zboray aztán ki is jelentette, hogy gyanúsítani nem akart.

Elnök: gróf Apponyi Albert.

Az ülés megnyitása után Neményi Ambrus előadó betérjlesztette az indemnyitiről szóló jelentést. Az elnök pedig bejelentette hogy a ház holnap fogja kisorsolni a Lendl Adolf összeférhetlenégi ügyében ítélkező jurit. Ezután sorra került a napirendre kitűzött

Vallás és közoktatásügyi tärca

Költségvetésének folytatólagos tárgyalása. Első szónok Bizony Ákos volt. A költségvetést nem fogadja el. Szavazatát nem fogja indokolni. Magával a közoktatással keveset óhajt foglalkozni. Az egyház politikára akar részletesebben kiterjeszkedni. A népoktatás helyzete nyomorúságos. A tanítók és iskolák egyaránt: nem hiva a jó felekezeti iskolák államosításának. A középiskoláknál szóló feltétlenül szükségesnek tartja a magyar tannyelv kötelezővé tételét. A tanítás szellemét a legszigorubb felügyelet alá kéri helyezni. A tananyag ujszervezetét is szükségesnek tartja. Hiábavalónak tartja az ipari és kereskedelmi pályára való hódítást, mert nálunk e két pálya nem jövedelmező, pedig valamikor nekünk virágzó ipar és kereskedelmünk volt. Az egyházpolitikára áttérve, erre a következőket mondta:

anyja gyöngé vállára s fuldokolva sutogta:

— Igen édes jó anyám, . . . utolsó levele volt . . . szerenésetlen vagyok.

Az öreg Kádárné megsemmisülve vonta el gyermeke fejét válláról, s esítítő majd vigasztaló hangon tudakolta a szakítás okát.

De a leányka nem felelt. Szívére szortított kezekkel, maga elé nézve, hallgatta édes anyja aggodalom teljes szavát. Halavány arczáról olyan hideg közhöny tükröződött le, mint aki sem a jellel, sem a jövővel nem törődik.

Endrey Guszti pedig százszer ezerszer megátkozta azt a perczet, mikor a Kádár Rózsika szép szemébe mélyebben bele nézett s azoknak az őszinte, igaznak látszó vallomásoknak hitelt adott . . . — De hiába, nincs olyan titok ami előbb utóbb ki ne derüljön.

Maga a nagyságos ur mesélgette a Rózsika történetét pezsgős poharak mellett s kaczagva tette hozzá: No hát sokat is szaladgáltam annak a kis fruskának az érdekében . . .

ifj. Széll István.

Bizony Ákos: As 1848: XX t. czikhez a felekezeti türelemmel akar szólni a ki vegyes házasságból született, tehát ezt a türelmét már a családi háznál szitta magába, beszélhet a kérdéstről. Visszapillantást vet a protestánsok sérelmeire a 18-dik századtól kezdve. Szól az elkeresztelésekről melyeket egyes katolikus lelkészek kezdtek.

Csernák: A másik oldalon is.

Bizony Ákos: A kormány azt a hibát követte el, hogy rendeleti uton szabályozta a dolgot.

Ernszt: Nem mi csináltuk!

Bizony: Az önkormányzatokról szólva, azt hiszi, hogy a katolikusoknál a kegyuri jog is nagyban hátráltatja azt. (Ugy van! a néppárton) Hosszasan fejtegeti a kegyuri jog történetét. Szent Istvántól kezdődőleg s levezetve azt a századok folyamán, arra a konkluzióra jut, hogy annak egy bizonyos része az autonómiára lett átruházva. A miniszter és a szabad- elvű párt nem fogták fel helyesen az 1848: XX. t. cz. szóló határozati javaslatot. Kéri a minisztert, hogy csak annyiban részesítse a protestánsokat, a mennyit ők kulturális és tanügyi célokra fordítanak. A határozati javaslatot elfogadja, a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés. Tetszés és taps a szélsőbalon.)

Zboray Miklós a modern építőművészet kérdésével óhajt foglalkozni. Csak néhány kiváltságos emberé nálunk az építőművészet. Majd megtámadta a minisztert, hogy a legtöbb építkezéseket Baumgarten és Herezeg ezégek adja, a mely ezégről egy esomó vádat mondott el. A milleniumi emlékmű kiürása körüli szabálytalanságokkal foglalkozott ezután. Altalában követeli a pályázatok hirdetését az állami építkezéseknél. Utal a külföld példájára. A költségvetést nem fogadja el.

Wlassics Gyula: Zboray beszédére megjegyzi, hogy semmiféle feljelentést nem szokott eltussolni, de egyoldalulag semmit sem intéz el. Mielőtt itél, minden félt meghallgat.

A jelentésből magából nem tud véleményét alkotni. A vizsgálat folyik. Eltussolni semmi érdeke sincsen ezt az ügyet; legszigorubb vizsgálat tárgyává teszi ezt a dolgot. Minden egyes miniszteriumban van egy műszaki közeg, a mely véleményt ad. Szerződésre lépett a Baumgarten és Herezeg ezéggel de nem kizárólag ezekkel. Ezek 71 építményt terveztek 13 millió korona értékben tíz év alatt. Elvben helyesli, hogy nagyobb építkezéseknél a tervezetre pályázás hirdettessék. Azonban minden építkezésnél ezt lehetetlenség végrehajtani.

Zboray Miklós: Nem habozik kijelenteni, hogy nem akarta a minisztert gyanúsítani. Szavai most megnyugtatók, hogy a miniszter ezzel a rendszerrel szakítani akar. Magyarországon legalább 200 építő művész van, kiknek nincsen kenyerük és ezért nem szabad egynek odaadni mindent.

Csernoch János az 1848 XX. törvény- ezikk szöszterint végrehajtása ellen van, de kívánja a protestánsok anyagi támogatását. Kárhóztatja azt hogy Zichy: „A pusztulás géniusza” című képét megvásárolták a muzeum számára, holott az a papát és a katolikus egyházat sérti.

Kammerer Ernő előadó tiltakozik ezen bántalom ellen. **Csernoch** a képet félreértette. Különbben nem állitana ilyet.

Trubinyi a vallásos nevelés behozatalát kívánja.

A vitát holnap folytatják.

A NAGY VILÁGBÓL.

Angol-bur háború.

Kitchener lord újabb jelentéseket küld Pretóriából. Április 7-ike óta az egyes angol csapatok jelentései szerint elesett 55, megsebesült 43, fogságba esett 167 és megadta magát 5 bur. Fokföldön voltak még szétszórt bur csapatok, amelyek a gyarmat legnyugodtabb részeibe vonultak. — Ezek a jelentések csak félig hihetők. A bur vezérek ma *Milner* kormányzóval tanácskoztak. A tanácskozásban *Kitchener* is részt vett; ő fogja vezetni a további tárgyalásokat is. A burok ajánlatait *Milner* elküldi Chamberlainnek.

Belgium.

Erős politikai hullámok tornyosulnak Belgium zavaros egén. Ezeknek főoka is a klerikális elemek bujtogatásában keresendő. A szociálisták elhatározták, hogy hetekig nem fognak dolgozni. Egyelőre tartózkodnak minden zavargástól, a Népháza előtti jeleneteket nem újítják fel, hanem szóval és tettel küzdenek érdekeik megvédése mellett. A szociálista vezérek e kijelentéseit mégsem fogadják el készségül a belgák. Félnek az újabb és hevesebb forrongástól. A szociálisták pedig épen e félelem hatása alatt mind több és több követeléssel lépnek fel a kormányval szemben. Nagyon valószínű, hogy az államhatárolom kénytelen is lesz teljesíteni e követeléseket.

Balkán.

Macedoniában eddig hat török bandát törtek pozdorjává a törökök. Egyet szétverték, többet megfutamítottak. Sokan a mohamedánusok fanatikus felkelésétől félnek. A legtöbb gondot és félelmet a szerbek mozgólódása okozza. Szerbia újabb erősen fenyegeti a török határokat. *Firmilián* püspök esetéről még mindig folyik a vita: sokan hibáztatják az ő túlköveteléseit, mások az exarka engedékenységét. Egyébként csend és mozgalom van a Balkánon.

A vasuti kocsi titka.

Holttetem a vonaton.

— Saját tudósítónktól. —

A maga nemében páratlan és borzalmasságában szokatlanul különös eset foglalkoztatja a *debreczeni* és *nagykárolyi* rendőrséget, A tegnapi éjjel *Budapest* felől *Máramaroszigetre* haladó 1760.-os számú személyvonat egyik harmadosztályu kocsijának tetején összeroncsolt koponyával egy férfi holttestet talált *Nagykárolybana* vonatszemélyzet.

A különös leletről azonnal értesítették az állomásfőnökséget, mely a *nagykárolyi* rendőrséggel karöltve késlekedés nélkül hozzálátott a rejtélyes eset megvizsgálásához.

Jegyzőkönyvet vettek föl a helyszínen s a hullát leemelték a kocsi-tőről. Az orvosi szemle eredménye zzerint 40—50 éves férfi s ruházatáról ítélve az munkásosztályhoz tartozhatott. Zsebében kiltére vonatkozólag semminemű felvi-

lágosítást sem találtak. Fehérneműjében S. B. betűk voltak.

A helyszínen megejtett vizsgálat után táviratilag keresték meg mindazokat az állomásokat, melyeken a vonat keresztül haladt — így kérdést intéztek többek között a *debreczeni* állomásfőnökséghez is, de felvilágosítás sehonnán sem érkezett.

A vizsgálat teljes erélyvel folyik tovább a titokzatos bűnesetben Arra vonatkozólag, hogy miként került a holttest a vasuti kocsi tetejére, többféle verzió kering. Így nem lehetetlen, hogy a szerencsétlen orgyilkos áldozata s hulláját a hatóságok megtévesztése céljából adták utra. A koponyasérülésekből következtetve azonban legvalószínűbb, hogy az ismeretlen halott ingyen utazásra áhítozott s az államvasutakat akarta kijátszani. Fölmászott a kocsi tetejére s ott állva akart elutazni oda, a hol talán dolga volt. A szerencsétlenség valamelyik hídnál történthetett. vagy a *szolnoki Tisza*, esetleg *Zagyva*, vagy a *debreczeni* pályaudvar sínei feletti áthidalásnál.

A szerencsétlen embert ma boncolják. A vizsgálat folyik.

A kadarkuti nábób végrendelete.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, ápr. 15.

Szenzációs ügy tárgyalását kezdette meg tegnap a pestvidéki törvényszék, mint delegált bíróság. A vádlottak padján Nagy Akos földbirtokos és társai ülnek. A vád tárgyát az képezi, hogy Nagy Márton milliomos aglegény elhalt és halála után Nagy Akos földbirtokos végrendeletet mutatott elő, melyben nagybátyja az ő fiára hagyta minden vagyonát. Az oldalági örökösök megtámadták ezt a végrendeletet, azt állítván, hogy Nagy Márton már halott volt, mikor Nagy Akos a végrendeletet készítette.

A tárgyalás napokon keresztül el fog tartani, mert közel hetven tanút kell kihallgatni. Tegnapi a vádlottak kihallgatása vette igénybe az egész napot. Nagy Akos tagadta, hogy a végrendelet hamis volna. Bátyja életben volt, mikor ő hozzá ment s előszóval, több tanu jelenlétében monda toliba végrendeletét.

Nagy Akos ez állítását meczáfolja *Molnár József* gazda, a többiek ellenben azt vallják, hogy Nagy Márton életben volt s ő mondta el előszóval a végrendelet tartalmát.

Ma délelőtt a tanuk kihallgatására került a sor. A tanuk vallomásából nagyon nehéz dolog a valót kihámozni. Egyik azt állítja, hogy Nagy Márton még életben volt reggel, a másik azt mondja, hogy már virradatkor meghalt. Így vallott *Bátor Györgyné* a kulesárnő, míg *Dezső István* kovács ennek az ellenkezőjét állította.

A tárgyalást délután egy órakor félbeszakította az elnök s délutánra tűzte ki folytatását.

NAPI HIREK.

Napirend.

N p ár. Április 16. Protestans: Neszte, R. kath: Anasztázia; Gör. kath: Titusz. Izraelita: Visan 8.

— **Főigazgatói látogatás.** Dr. Schack Béla a felső kereskedelmi iskolák főigazgatója, tegnapelőtt és tegnap városunkban tartózkodott. A főigazgató meglátogatta a helybeli felsőbb kereskedelmi iskolát s az egyes osztályokban meghallgatta az előadásokat. A főigazgató a tapasztalt rend és előhaladás felett teljes meglegedését fejezte ki.

— **Választók névjegyzéke.** Hajdúvármegye központi választmánya tegnap délelőtt tíz órakor ülésezett Rásó Gyula alispán elnöklete alatt. Az ülésen melyen Pákozdy Sándor aljegyző töltötte be az előadói tisztet az 1903. évre érvényes országgyűlési képviselő választók ideiglenes névjegyzékének összeállítása s annak közszemlére való kitétele iránt intézkedett a bizottság.

— **A „Csokonai-Kör” felolvasó ülése.** A Csokonai Kör ma délután tartja nagy érdeklődést keltett felolvasó-ülését, melynek műsora érdekes és változatos. Nem tagok egy korona belépő-díjat fizetnek s a jegyet megválthatják Tóth Béla gyógyszerésznél, vagy Kardos Albert titkárnál.

— **Nyugdíjügyek a vármegyén.** A tisztviselői nyugdíj-alap kezelő választmánya tegnap délelőtt kilenc órakor Rásó Gyula alispán elnöklete alatt ülést tartott a vármegyeház nagytermében. *Ferenecz Elek* főszolgabíró nyugdíj-ját a 26 szolgálati év betudásával 2500 korona évi törzsfizetése 72 százalékában 1800 koronában állapította meg folyó év január elsejétől való hatálylyal. *Törözs József* a hajdúszoboszlói járás hivataloszlóga nyugdíjogosultságát a bizottság szintén megállapította és 21 szolgálati éve után fizetése 62 százalékát 297 korona 60 fillért állapított meg évi nyugdíjkép ez év május hó elsejétől kezdődőleg.

— **Félszázados tanítói jubileum.** Tanítói működésének 43-ik évét tölti be a folyó tanévben *Kohut Mór*, az izraelita iskola derék tanítója. Ez alkalomból az izr. iskola tantestülete elhatározta, hogy jubiláris ünnepélyt rendez közel fél-évszázad óta működő kartársának tiszteletére és javára. Ez ünnepély érdekében felkéri a tantestület azokat az urnóket és urakat, kik *Kohut Mór* tanítványai voltak, hogy e törekvésükben erkölcsi és anyagi támogatásban részesíteni sziveskedjenek. A jubileumi ünnepély határidejét később fogja megállapítani a tantestület. A pénzbeli küldemények *Szilovits Mihály* tanítóhoz, a bizottság pénztárosához küldendők.

Fűszerüzlet átvétel.

Van szerencsém tudatni, hogy a Békés Emil ur előnyösen ismert fűszer és csemege üzletét Piacz ufcza 70. sz. alatt átvettem azt az ismert szolid elvek szerint saját bejegyzett cégem alatt fogom vezetni. A közelgő husvét ünnepekre ajánlok saját felügyeletem alatt lévő mindenféle fűszerárukat — továbbá

Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel

fűszereket, husvétii bort és szilvóriumot. **KRAUSZ J. BERNÁT.**

— **Uj hetilap.** „Debreczeni Ipar és Kereskedelem“ ezimen új hetilap mutatványzáma érkezett hozzánk. A lapot, mely ipari és kereskedelmi ügyekkel óhajt foglalkozni Szatke F. Odön szerkeszti s Horovitz Zsigmond adja ki. Az új lap előfizetési ára 8 korona. Üdvözljük az új lapot és kívánunk neki hosszú életet.

— **A dohánykiserleti állomás sikere.** A kormány az első dohánykiserleti állomást Debreczenben a Pallagon szervezte. Pár év óta termelnek itt különféle külföldi fajtájú dohányféléket. A török és manillai dohányfajok voltak azok melyek itt különösebben meghonosodtak. Most dolgozzák fel ezt a kétféle dohányfajt próbaképen a budapesti dohánygyárban. A sikerből ítélve, ez a dohányfaj bátran megállja a versenyt a külföldről beportált szivarokkal. Ez a fényes eredmény a dohánykiserleti állomás vezetőjének, Kerpely Kálmánnak az érdeme, ki fáradhatatlan buzgósággal működik azon, hogy hazánkban a külföldi dohányfajok meghonosuljanak.

— **Kecskeméthy párbaja.** Kecskeméthy Győző, a székesfőváros milliós tolvaja tudvaleg nagy „gentleman“ volt egykoriban. Párbajügye is akadt, mert ő a „beesület“ karddal, pisztollyal reperálta. Egyik ilyen párbajügye miatt a királyi ügyészség köröző levelet adott ki ellene s a Rendőri Közlöny útján kéri az illetékes hatóságokat, hogy ha szerit ejtik, tartóztassák le az ismeretlen tartózkodásu terheltet. — Kissé tréfásan hangzik, de igaz. Kecskeméthyt még mindig keresik,

— **Hivatal-áthelyezés.** A m. kir. államasutak debreczeni új, impozáns épülete immár készen van s nem sokára átadják a forgalomnak. Az állomási hivatalok egyrésze már át is költözött az új, tágas helyiségbe, hol állandó otthont talál.

— **Eljegyzések.** Tegnap az anyakönyvi hivatalban a következők jelentették be eljegyzésüket: Nagy István ev. ref. Pap Juliánna gr. kath.; Pazsonyi István gör. kath. Nagy Juliánna ev. ref. hajadonnal.

— **A forintosok alkonya.** A koronaszámítást sehogysem akarja elfogadni a minden újítástól idegenkedő magyar természet. Ugy van vele, mint a mérték-mértékkel. Ma is csak rófszámra kéri a kartonféléket a falusi asszony s a félkiló helyett fontot méret. A koronát még csak megszokta valahogy, de azt már esodálatosnak tartja, hogy krajezár helyett két fillért, vagy forint helyett két koronát mondjon. A pénzügyminiszter ugy akarja megkedveltetni a koronaszámítást, hogy ez év végével bevonja a forintosokat és teljesen kivételi a forgalomból. A kinek sok van belőle, igyekezzék az év végeig tudni rajta, mert azután sok utánjárással váltják be.

— **Köszönetnyilvánítás.** Feledhetetlen édes apánk — nagyapánk illetve apósunk id. Kuczik Gábor elhunytá alkalmával hálás köszönetünket fejezzük ki mindazon rokonaink barátaink s kartársainak kik részvételükkel bánatunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család.

— **Halálozások.** Tegnap a következők hunytak el városunkban: Kertész Erzsébet 12 hónapos; Peitl Juliánna 14 napos; Onodi Helén 12 éves és Tóth Ferencz két hónapos.

— **A dráma vége.** Megirtuk, hogy Sachsz Gyula tiszta földvári földbirtokost a felesége, kivel a vonaton együtt utazott Nyíregyháza felé, hirtelen jött rohamában egy éles borot-

vával megtámadta. A szerencsétlen hiszterikus nőt férje Budapestre vitte gyógyittatás végett, mert az a vasuti kocsiban nagy adag sublimát pasztillát vett be. A mérge ellen nem volt segítőszers a szerencsétlen nő a zsidókórházban, hova elszállították, meghalt. Az orvosi vélemény szerint a mérge hatása oltotta ki életét.

— **Pályázat fővigyázói állásokra.** A debreczeni kir. pénzügyigazgatóság a hivatalos lapban pályázatot hirdet három fővigyázói állásra. — Pályázatokat Faust Elek pénzügyigazgatóhoz kell benyújtani.

— **Jubileum.** A debreczeni kávé ipartestület egyik rokonszenves, jeles tagja Weichinger Károly a Hungári kávéház tulajdonosa tegnap ünnepelte működése harmincz éves jubileumát. A kávéház személyzete nevében, az ünnepelőbe öltözött pinczérikar élén Kovács Dezső üzletvezető üdvözölte a jubiláló főnököt, ki ez alkalomból minden egyes emberét vendégül látta. A szép és valóban jól kiérdemelt ünnepeltetéshez Magyar Testvérek kitűnő zenekara szolgáltatta a zenei részt.

— **Visszaélt a barátsággal.** Tóth Juliánna Kossuth-utcai kifőző szomorodott szívvel jelent meg tegnap a rendőrségnél és elpanaszolta, hogy Kaszás Eszter, aki hozzá bejárógatott és nála szives fogadtatásra talált, a jószívűségét azzal hálálta meg, hogy nevelt kis leányát rábeszélte, hogy az ő otthon nemléteben egyes dolgokat lopjon el neki. A kis leány aztán hűségesen teljesítette a kérelmet és ilyen módon több értékes tárgy, ezek között két aranygyűrű is, Kaszás Eszterhez került. A rendőrség a hűtlen barátnő ellen megindította a vizsgálatot.

— **Éjjeli őrzarat.** A vásár alkalmával a rendőrség fokozott tevékenységet fejt ki, hogy a mások tulajdonára éhes esavargókat ártalmatlanná tegye. Ezekből az őrzaratot megkettőztették, kik éber figyelemmel járnak a vásártéren s minden gyanus alakot letartóztatnak. A rendőrség ez ügybuzgalma díszetért érdemel.

— **A pálinka áldozata.** Mértéktelen pálinkaivásnak lett áldozata Zsitai Miska nevű cigány. Tegnap a vásárban őgyelgett s valamelyik kisebb csapszékben annyi szeszt ivott, hogy összerogyott az utcán. A magával tehetetlen embert a rendőrség szedette fel az utcáról s hordágyon kivitette a kórházba, hol a vizsgálat alkohol-mérgezést konstatált rajta. A szenvedélyes ivó állapota veszélyes és aligha marad életben.

— **Csavargó kártyások.** Az Ispotálylajos igen kedvencz mulatóhelye a csavargóknak. Mihelyt a tavaszi napsugár melegebben ragyog, seregestől vonul ki puha pázsitjára a törvény keze alá tartozó rongyos hadsereg, a csavargók osztályához sorolható alakok. Tegnap is a szépen ragyogó tavaszi nap odacsalt ki egy rakás munkakerülő gyereket, kik nagy zaj között ütötték a ferblit. A rendőrség összefogdosta a kártyázókat s a bűnügyi osztályhoz kísérte fel.

— **Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok figyelmébe.** A magyar korona országai területén bel és külföldiek által ipari, kereskedelmi, pénz forgalmi, szállítási s bármilyen nemű haszonhajtó czéltől nyereményre alakult, vagy üzletben tar-

tott s nyilvános számadásra kötelezett vállalatok üzleti jövedelmeik után az 1875 XXIV. t. ez.-ben meghatározott elvek szerint adóinak. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok igazgatói vagy üzlet vezetői a városi adóhivatalnál benyújtandó üzleti jövedelem bevalláshoz a részvények utáni osztalékok, kamatok felosztására és kifizetésére vonatkozó közgyűlési határozat hitelesített kivonatát és a vállalat nyereség és veszteség számláját csatolni tartoznak. Az adó alap helyes megállapítása czéljából a vallomáshoz csatolandó még. 1.) A vállalat tulajdonát képező állami, vagy egyéb adómentes érték papírok jegyzéke. 2.) Az üzleti költségek részletes kimutatása. 3.) A közgyűlési határozatnak a behajthatatlan követelések törlesztésére vonatkozó kivonata.

x. **Örvendetes jelenség,** hogy reklámmal silányarut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jóáru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tösgyökerez magyar gyáros* ajánlom a legújabb francia módszer szerint készített kitűnő **Pármái ibolya szappant**, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrinomító s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szolid hatásánál fogva a *legérzékenyebb arczbőrűek* is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros *Miskolcson* Főraktár: **Debreczenben Kálnai Lipót** urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom s más mosdó szappanaim 20 fillértől lefelé kaphatók.

Tavaszi tudósítás. A m. tisztelt vevő közönséget értesitem, hogy a **husvétii ünnepekre** a legsikkesebb női blousok, hozzá francia övekkel, a **legdivatosabb aljak francia és angol szabás szerint** ugyszintén ruhaszövetek, delainek, zephírek és batiszok megérkeztek, melynek megtekintésére u m. tiszt. közgyűlést tisztelettel felkérem. **Mértékszerinti megrendelések 1. napalatt teljesítetnek. Meze y Gyula.**

„A Párisi Divat áruházában“ a m. kir. főposta mellett. Tavaszi újdonságok! meglepő választékban érkeztek, Kabátok, Angol Galériók, Palletók, Bluzok, Diszített női Kalapok, Napernyők, Gyermek és leány ruhácskákban és felöltőkben 2 évestől egész 14 évesig remek különlegességek.

Gavallérság és hazafiság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április.

Szó sincs róla, gavallér náció vagyunk. Híresek is vagyunk erről messze földön és sokat áldozunk érte, hogy ezen a híriünkön csorba ne essék. Az bizonyos, hogy oktalan dolog a tulhajtott gavalléria, de vérben van a magyarnak, ki tehet róla? Mint az uri magyar tulajdonságnak egyik jellemző adalékát, említjük fel itt a következő dolgot.

Most, e hó 11-én tartotta a Budapesti Koresolyázó-Egylet a záróülését, a melyen a fölolvastott jelentések érdekes adatokat tártak föl. Az egyesület szerződtette az idei jég-szezonra gyorsfutónak és koresolya-tánernek *Óstlund* svéd

szabót, a ki Trondjen svédországi községben lakik. Az lett volna egyebek közt a kötelessége, hogy koresolyáznai tanítsa a fiatalságot. Tudvalevő dolog azonban, hogy az idén olyan enyhe volt a tél, hogy a jégpályát meg sem nyithatták. A svéd szabó be sem tette Budapestre a lábát, az egyesület azonban mégis megküldötte neki most a szezon végén azt a 3000 koronát, a melyet számára honorárium fejében előirányzott. Ugyanennyit kapott *Seibert* bécsi érczöntő is, a kit műkoresolyáznak szerződtetett az egyesület s a ki szintén felénk sem szagolt.

Utóvégre valamely egyesület azt tesz a pénzével, a mit akar s a dolog e részben teljesen jelentéktelen; bárha sok szó férhet ahhoz is, hogy tehet-e ilyet, a mikor csak az idén is 80.000 korona bevétel volt tagdíjakból, a tagjainak mindazáltal semminemű kárpótlást sem nyújtott az elmaradt jégért. Egészen más beszámítás alá esik az a két 3000 koronás tétel, a melyet a trainernek és a műkoresolyáznak fizetett az egyesület. Lehetett volna talán magyar embereket is kapnia e két állásra, mert talán ezek közt is van olyan, a ki meglehetősen érti a koresolyázás mesterségét ahhoz, hogy koresolyáznai taníthasson. Azért a fáradságért, hogy még csak el se jöttek Budapestre, bizonyára eléggé bőkezű honoráriumban részesült a rondjeni szabó és a bécsi érczöntő az egyesület részéről, a mely sietett nekik táviratilag elküldeni a 3000 koronát.

Nem kiáltunk ezért épen hazaárulót az egyesület fejére, — ámbár kétségtelen, hogy ez az eljárás épenséggel nem hazafias — de szivesebben láttuk volna, ha az egyület, a mely a Magyar Lovas-egylet után a leggazdagabb magyar sport egyület, magyar alkalmazottakra költené a pénzt, — ha már a tagjait nem kárpótolja semmivel.

Érdekes itt megemlékezni a Koresolyázó-egylet ama tervéről, hogy 50.000 korona költséggel betoniroztatja a városligeti tavat. E tárgyban az egyület műszaki véleményét kért dr. *Zielinszky* Szilárd budapesti műegyetemi tanártól, az első magyar technikus doktortól, a ki félórai tanácskozással 500 korona tisztelet-díjat kapott, újabb bizonyosságul az egyület gavalléros pazarlásának.

Az egész dolog különben nem is annyira jelentékeny, mint inkább jellemző. Szakértők állítják, hogy ez a gavallér előkelőséggel kidobott 6500 korona nyolcz vidéki város koresolya-pályájának évi budgetjét fedezte volna. Bizony okosabb lett volna ezekre költeni azt a pénzt.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET

Heti műsor.

Szerdán, bérlet 158-ik szám „B” — újdonságul először: *A képviselő* ur.
Csütörtökön, bérlet 159-ik szám „C” — másodszer: *A képviselő* ur.
Pénteken, bérlet 160-ik szám „A” — harmadszor: *A képviselő* ur.
Szombaton, bérlet 161-ik szám „B” *Egy görbe nap*.
Vasárnap, két előadás: délután 3 órakor, félhétárakkal: *Katalin*, bérlet 162-ik szám „C”, — 1000 év. Történeti látványos színmű 10 képben

* **San-Toy.** *Sidney* pompás táncoperettje töltötte be a tegnapi színházi estét — a czimszerepben *Komlóssy Emma*val, ki mint értesülünk nemsokára a fővárosi Népszínház deszkáin kísérel szerencsét a kis kínai leány bájos szerepében. *Komlóssy Emma*, kedvesen, ügyesen csicsereg az este, „Abe” kupléja különösen szép volt, de táncolni mitsem tud. *K. Tarnay Leona* — *Szirmai Olga* utóda tegnap este köszöntött be *Fedák Sári* híressé vált *Dudley*-ében. Az új művésznőt igen jó hírek előzték meg. A közönség rokonszenvesen fogadta s különösen tánczával hatá ozottan nagy sikert aratott. *Pagoda* dalával igazi hatást ért el, de a többi dalánál bizonyos indiszpozitívóval látszott küzdeni. *Tarnay Leonával* feltétlenül csak nyert a társulat. *Székely* igen szép baritonja ma is érvényesült, kár hogy játéka kissé modern volt. *Déry Giza* nagyon szépen tánczolt *Betót* táncza művészi productió volt. Osztott sikerében *Nagy Gyuláné* is. Hozzájárultak az est sikeréhez: *Faragó, Nagy Gyula* és *Makray*.

* **A mester havannája.** Érdekesen kellemetlen kalandon esett át Ujházi mester, a Nemzeti Színház kitűnő művésze. Felszállt a villanyosra és mikor a kalauz jegyet kínálta neki, tenori hangon dörgi feléje:

— Bérlet! — és jobbjával a bal felső zsebére üt — itt tartja a szivartárczáját és ebben a bérletjegyet. Rövid ideig utazott csak, mikor egy ellenőr szállott fel a kocsi, s az előbbi mozdulattal, az előbbi hangon dörgi ennek is:

— Bérlet!

Ámde az ellenőrök kíváncsi természetű emberek lévén, ez egy is látni akarta a bérletet:

— Szabadna kérem?!

— Marha! — mormolja a mester, ami ő nála végre is megtisztelő epiteton, de mégis kivieszi a szivartárczáját, kinyitja és az ellenőr felé nyújtja. Ez nem látta ugyan benne a bérletet, de igenis látott egy valódi Havannát. A mozdulat, melylyel feléje nyújtották, csak udvariasságot árulhatott el, — mi sem természetesebb, minthogy a szivart előzékenyen megköszönve, azt zsebre tette.

Hogy Ujházi mit szólott ezután, azt nem tartom tanácsosnak ide írni . . .

Irodalom.

* **Szerelmes éjszakák.** Egy kiváló ujságíró kollégánk, a *szegedi bohémé* gárda egyik rokonszenves fiatal tagja *Molnár Jenő* ezzel a czimmel adta ki a napokban verseskönyvét. Hivatott lantos, a ki mély érzéssel dalol és verseiben nemesak a forma, de a gondolat is szép és eredeti. Dícsérő szavak helyett, im maga a költő beszél:

Dal.

Te átkarolsz puha karoddal,
Mint repkény a fa sudarát;
Bensőmet mondhatatlan érzés
Emészto tüze futja át.

mint szövetkezet, védnök mint diszelnök **Dobieczyk Sándor** orsz. gyűl. képviselő. Igazgatók **Kánya Lajos**, **Iklódy János** s dr. **Király Péter** jogtanácsos. Pénztárnok **Varjassy Gyula**. Ellenőr **Schaff János**.

Karod lefejtéd. Sivatagban
Csupasz törzsével áll a fa,
Mint a mesék koronavesztett
Száműzött, bus királyfia.

Molnár Jenő.

BIRÓ ELŐTT.

§ **Sikkasztás váltóval.** *Heller Farkas* nagyon jó üzletet csinált tavaly nyáron. Megsejtette, hogy *Dihen Lászlónak* pénzre van szüksége; elment hát hozzá és ajánlatot tett neki, hogy szerez pénzt, csak adjon *Dihen* váltót, melyet majd *Heller* értékesít. *Dihen* beugrott és *Heller* pár hét múlva beperelte a váltót dr. *Nagy Kálmán* ügyvéd útján, anélkül, hogy megpróbálta volna azt értékesíteni más uton. *Dihen László* és felesége feljelentésére tegnap tárgyalta ez ügyet a *debreczeni* kir. törvényszék dr. *Szeőke István* elnöklete alatt. A vádat *Bálint Zsigmond*, a védelmet dr. *Gutfreund Sámuel* képviselte. A törvényszék nem találta bűnösnek *Hellert* a közokirat-hamisítás vétsége, hanem sikkasztás miatt ítélte el a vádlottat. *Heller kilencz* hónapi börtönbüntetést kapott.

§ **Mészárosok murija.** *Nagy András*, *Torkos István*, *Elek Gábor*, *Anyok József* mézárások nagy murit csaptak tavaly. Esztendeje történt, hogy az „*Ujvilág*” koresmában alaposan berugott a négy fiatal legény, és vígan kurjongatva haladtak végig a *Rákóczy*-utczán. Utjukban találkoztak *Kovács József* közműves-sel, aki felingerelte őket, mire a harezias mézárások agyba-főbe verték *Kovácsot*. Tegnap tárgyalta ez ügyet a *debreczeni* kir. törvényszék. A vádlottakat *Ujlaky Hugó* dr. és *Kardos* dr. helyettese védte. A perbeszéd meghallgatása után a törvényszék valamennyi vádlottat felmentette.

KÖZGAZDASÁG.

Gabonátözsde.

Budapest, ápril 14.

Buzakinálat mérsékelte, vételkedv gyöngé. Lanyha irányzat mellett 14.000 métermázsra került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. — Egyéb gabonaműek bágyadtak. Idő: esős.

Délutáni zárlat: 4 órakor.

Buza áprilisre	9.13 — 9.14
„ májusra	8.98 — 8.99
„ októberre	7.91 — 7.92
Rozs áprilisre	7.16 — 1.17
„ októberre	7.18 — 1.19
Zab áprilisre	6.52 — 6.53
„ októberre	7.05 — 0.6
Tengeri máj.	5.85 — 5.86
„ júliusra	5.00 — 5.01
Repeze aug.	5.82 — 5.83
	11.80 — 11.90

Értéktözsde.

A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény	675.25
Magyar hitelrészvény	692.25
Leszámitóbank	444.60

Debreczeni I.-ső Temetkezési Egylet

Beiratkozni lehet **Csapó u. 45.** és **Jókai u. 14.**

Rimanurányi vasút	504 00
Osztrák magyar államvasút	661 50
Küzdő vasút	642
Városi villamos vasút	314 50

TÁVIRATOK.

Horánszky miniszter beteg.

(A „Szabadság“ eredeti távirata.)

Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter beteg, minap erősen meghűlt és tegnap oly nagy láza volt, hogy tüdőgyuladástól tartottak. Ma már jobban érzi magát, de néhány napig ágyban kell feködni.

Öngyilkos alezredes.

(A „Szabadság“ eredeti távirata.)

Sturm Jenő német származású nyugalmazott alezredes tegnap Belgrádban a temetőben agyonlőtte magát. Állítólag zilált anyagi viszonyai kergették a halálba.

Az új trieszti püspök.

(A „Szabadság“ eredeti távirata.)

Ő felsége Dr. Nagel Ferenczet trieszti püspökké nevezte ki. A kinevezést e hivatalos lap holnapi száma hozza.

Zivatarok a Dunántulon.

(A „Szabadság“ eredeti távirata.)

Győrben a tegnapi forróság után ma hajnalban menydörgés mellett nagy zivatar vonult el a város és környéke felett. Esőzések úgy itt mint, Pozsony vidékén igen jótékonyan hatottak a tavaszi vetésekre.

A belgiumi forradalom.

— Saját tudósítónk távirati jelentése —

A mai est Brüsszelben és a vidéken az eddig beérkezett jelentések szerint nyugodtan telt el. Anderlecht külvárosban nagy szocialista gyűlés volt, a melyen Vander Velde képviselő a kormány ellen intézett heves támadások között az alkotmány revízió követeléséhez való ragaszkodásra és nyugalomra intette a szocialistákat. Be kell várni a kormány válaszát. Hogy a nép megtudja a választ, szerdán este nagy néptömeg vonuljon a képviselőkamara elé. Ha a kormány tovább is ellenáll, a végső eszközzel, a lázadás fegyverével kell küzdeni az alkotmány revíziójáért. A gyűlés után Vander Velde a Népházába ment, a melynek környékét a polgárőrség tartotta megszállva és ott is nyugalomra intette a népet.

Tegnap este szocialista csoportok ismételtelen bejárták a város utcáit. A rendőrség szét akarta őket oszlatni, de nem sikerült. A Place d'Armes-on a tömeg fütykösökkel támadta meg a rendőrséget és két rendőrt megsebesített, aztán bevverte a rendőrség ablakait. A rendőrök karddal támadták meg a tömeget és vak lövéseket tettek. Végre sikerült a tömeget visszazorítaniok. Tíz

tüntetőt letartóztattak. Később lovasság is jött a zavargás színhelyére és szuronyal a szomszéd utcákba szoritotta a tüntetőket, a kik visszavonulásuk közben az összes lámpákat összetörték.

A Pályi-Köpösdy párbaj.

(A „Szabadság“ eredeti távirata.)

A budapesti büntetőtörvényszék tegnap tárgyalta Köpösdy Dezsőnek Pályi Edevel vívott párbaját. A törvényszék Köpösdyt, ki a tárgyaláson személyesen megjelent, tíz napi államfogházra ítélte, mely ítélet jogerős. Pályi Ede ellen a bíróság legközelebb fogja kitűzni a tárgyalást.

Képviselőválasztás.

(A „Szabadság“ eredeti távirata.)

Abrudbányán tegnap folyt le a képviselőválasztás. Légrády Károly 18 szavazatával szemben 138 szavazattal Rosenberg Gyulát választották meg képviselővé.

Megsemmisített mandátum.

(A „Szabadság“ eredeti távirata.)

A kir. kurián ma reggel hirdette ki Paiss Andor elnök a deési választás dolgában hozott ítéletét. A kuria a deési választást, a kiskorúság indokából megsemmisítette, a képviselőt és a választás védőket dr. Pagányi Lajos javára a költségekben elmarasztalta.

A GYERMEK.

Regény,

Írta: **Boy-Ed Ida.**

Fordította: **Gelsei Gyula.**

8.

(Folytatás.)

— Lám, kegyed maga beismeri — szölt Willibald — személyesen beismeri, hogy célt tűzött élete elé ez a kis gyermek! De az én életemnek nem volt semmi, semmi célja! Láttam, hogy létem nyomtalanul fog elenyészni. Ugy éreztem, hogy ki vagyok zárva a természet mindenségéből — utolsó szemem vagyok valamely elszakadt láncnak. Halhatatlan vagyok, ha gyermekemben, gyermekem gyermekében folytatódik létem. Létezemnek nyomain sem fognak elenyészni s ami bennem jó, ami nemes volt, az újra fog éledni valamelyik utódomban. Dédunokáim, akik az én ültette erdőm árnyékában fognak pihenni, élvezni fogják szorgalmam, munkám gyümölcsét s talán példámon felbuzdulva ők is munkálni fognak dedunokáik javán Csak a gyermek füzi az embert az emberiséghez. Am nehezteljen rám, ha úgy tetszik — el kell viselnem. De ne rójjá fel bűnömül, hogy elszakadtam Ellától, aki nem ajándékozhatott meg gyermekkel.

— Willibald egész testében reszketett.

A nő egyetlen szót sem szölt. Az igazság meggyőző ereje elnyomta szavát, érezte, hogy e férfiu kedélyvilágának keserű igazsága szólalt meg.

A férfi nem tehetett másként.

— Adja isten — szölt végre halálra — hogy a jövő Önnek adjon igazat hogy gyermek szerezzé meg azt a boldogságot, amelyet egy nőnek oadaadó szeretete egy maga meg nem adhatott.

Willibald fölkel. Szótlatlanul tartotta kezében a nőnek munkától eldurvult kezét,

Meghatottságában nem tudott szólani; csak azt érezte, hogy megszűnt az az ellenséges érzület, melylyel ez a nő oly rég óta viseltetett iránta.

Ez a tudat valami megmagyarázhatatlan fájdalmas érzéssel töltötte el. Hány szor lépte át azt a küszöböt vele, aki most távol van s azért fáj neki annyira a nő ellenséges indulata.

(Folyt. köv.)

VÁROSI

SZÍNHÁZ

Itt először! !! UJDONSÁG !! Itt először!

Szerdán, 1902. évi április hó 16-án,

„B“ bérlet.

ujdonságul először:

A KÉPVISELŐ ÚR.

Böhszát 3 felvonásban. Írták: Dr. Guthi Soma és Rákosi Viktor.

SZEMÉLYEK.

Bodollay Károly	— — —	Odry Árpád
Lili, a felesége	— — —	Tóth Ilonka.
Eszter	— — —	Breznay Anna.
Péntek Tóbiás	— — —	Nagy Gyula
Püszessy Zoltán	— — —	Széke Sándor
Bodollay Karesi	— — —	Faragó Ödön.
Molinga	— — —	Takács Mariska

Kezdeté este 7 és fél órakor.

Kiadó laptulajdonosok:

Dobschorb és Popovits.

Prelovszky András.

Elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete, bel- és külföldi szövetek valamint hadi felszerelési cikkek nagy választéku raktára.

Debreczen, Kossuth u. 4. sz.

Elvállal legujabb szabású és legnagyobb igényeket kielégítő katonai és vasuti egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar disz- és viselő ruhákat, papi reverenda, palást és főveget, sőt a legjutányosabb árak mellett, pontos időre eszközöl. Gyász öltönyöket, és vidéki megrendeléseket 24 óra alatt készítenek.

Antal Vincze

férfi szabó üzlete

Simonfi-utca 1 sz.

Ez uton is van szerencsém értesíteni az igen tisztelt rendelőim és a nagy közönséget hogy a

tavaszi divat szöveteim

legszebb kivitelben megérkeztek, azokból igen szolid árban pontos kiszolgálás izléses kivitelben rendelkezésre állok, a midőn ezt szerencsém van tudatni, egyben kérve a megtisztelő bizalmat részemre fenntartani továbbra is

Vagyok készszolgálatra

Antal Vincze

A Debreczeni tisztviselő egyesületi tagja is.

**Legjobb
szőlőkarók**

10 koronától kezdve ezrenként

kaphatók:

Balog Dávid telepén

Debreczen, Miklós-utca végén.

**Kitünő minőségű homoki
fajbor** kapható kicsinyben
és nagyban Hunyady ut-
czán 9 szám alatt, **Kere-
kes Géza** földbirtokosnál.

**Alkalmi vásár!
Neumann Testvéreknel**

a Tisza palotában:

hol a tavaszi időnyre a legmerő-
szebb igényeket kielégítő dus vá-
lasztéku női, férfi és gyermek

Czipők,

kalapok, ingek, gallérok, nyak-
kendők valamint más uridivat
ezikkek csoda olcsó árakban
kerülnek eladásra.

!!Tessék meggyőződni!!

TÓTH GYULA

vaskereskedő Debreczen,

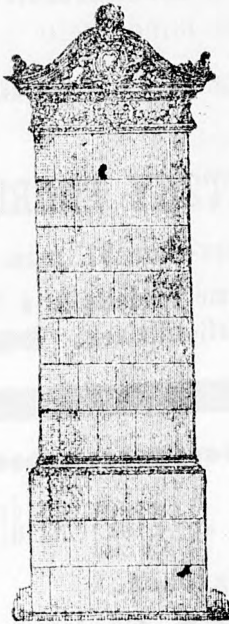
Piacz és Kossuth-utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát: vas, szer-
szám, épületvasalás, hizi-, kerti-
és konyha felszerelésekben.

Hatvan-u. 2. szám alatti raktáramban

nagy választék magyar és bud-
veiszi gyártmányu porcellán
kályhákban, valamint első minő-
ségű vasbutorok fürdőkádak, jég-
szekrenyek és fényezett fémárak.

Szolid kiszolgálás. — Intányos árak.

Meghívás

A Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank 1902. április hó
27-én d. e. 10 órakor saját üzleti helyiségében

Rendkívüli közgyűlést

tart. melyre a részvényesek tisztelettel meghívattak: azzal a figyelmez-
tetéssel, hogy részvényeiket a közgyűlés előtt 5 nappal az intézeti pénz-
tárnál le kell tenniük.

Tárgysorozat:

- 1.) Az alapszabályok módosítása.
- 2.) Ha az alapszabályok, a közgyűlés által módosítottak, az ezen módosított alapszabályok értelmében eszközözlendő választások megejtése és
- 3.) a módosított alapszabályok szerint szükségessé váló díjazások megállapítása.

Kelt Debreczen 1902. márczius hó 29-én.

Az igazgatóság.

Van szerencsém a n. é. kö-
zönséggel tudatni, hogy 25 év
óta fennálló jó hírnévnek örvendő

butorraktáramat

a mai kor igényeinek megfelelőleg
újnan berendeztem, hol a leg-
egyszerűbbtől kezdve, legszebb ki-
vitelű szoba berendezéseket, vala-
mint egyes butor darabokat is jó
kiszolgálás és legjutányosabb árak
mellett eszközölök.

Teljes tisztelettel

ZÁTOR SZKY ISTVÁN UTÓDA

Debreczen, Széchenyi-utca 11.

**!! Üzlet helyiség
változás miatt !!**

Értesítjük a t. közönséget, hogy
a raktáron levő férfi-, női- és
gyermek czipők, kalapok, ingek,
nyakkendők, legújabb divatu nap-
ernyők, blousok, miederek stb.

Május hó 1-ig

minden elfogadható áron

kiárusítattnak.

Tisztelettel

Székely Jenő és társa

Piacz és Miklós-utca sarok.

Gallérok drbja 10 kr.

APRÓ HIRDETESEK

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovatban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételéért 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

<p>Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Cseré-utca 9 sz. A KINEK ismeretségiáján</p> <p>háztartásra nevelőre üzletársra üzletvezetőre könyvelőre</p>	<p>segédre ispánra vinczellérre kalesárnőre gazdasszonyra szakácsnőre szobaleányra szolgállóra kocsisra házmesterre stb.-re van szüksége</p> <p>A KI eladni vagy venni kíván</p> <p>butort földet bort szőlőt üzletet stb. házat</p>	<p>A KI BÉRBE adni kíván birtokot üzletet házat lakást stb.</p> <p>adja fel hirdetését a „SZABADSÁG” kiadóhivatalánál.</p> <p>Martinkán négy nyilas szőlő nagy pajtával együtt eladó. Czím a kiadóhivatalban.</p>	<p>Első eperjesi lep- és damaszt mű- szövődéképviselete. Schwartz Victor Deb- reczen, Simonffy-utca (városi bérház.) Valódi Rumburgi és Irlandi vásznak, Schroll-féle schi- fonok, törülközők, ág- huzatok, damaszt és asz- talterítékek, zsebkendők és kész fehérműek raktára.</p> <p>Eladó fodrász üzlet Jó forgalmu helyen mely vállalatmiatt olesón eladó czím a kiadó-hivatalban.</p>	<p>Vaj, naponta friss kilója 1 frt. 20 kr-ért kapható DEUTSCH LAIOS fűszer kereskedésében Piacz-u. 38.</p> <p>Üzleti berendezés állvány-pult olesó árért eladó. Megtekinthető Kos- suth-utca 15 szám.</p>	<p>Nagy Péterfia 79 sz. alatt egy 5 szobás utcai lakás mellék helyiségek- kel 4 lóra való istállóval együtt kiadó; ugyanott egy 3 szobás udvari la- kás mellék helyiségekkel együtt kiadó, esetleg a kettő együtt.</p> <p>Olesó bevásárlási forrás vászon, kardon, ruhaszövet, kész blousok, kötények, paplanok és e szakmába vágó cikkek Feldmen Cz. és Tarsa ezégnél, Debreczen, Si- monffy u. (városi bérház)</p>
---	---	--	--	---	--

Artézi és szivattyus kutak furására

községek, gyárak, gazdazágok és magá-
mosok részére, valamint saját készítményü
szivattyuk felállítására és javítására ju-
tányos feltételek mellett ajánlkozik

Guró Lőrincz

kutifuró-mester és vállalkozó ki 16
év lefolyása alatt

220-nál több sikerült fu t
kutak létesített.

Megrendelések ezimemre Debreczen
Varga-utca 20-ik szám intézendők.

A tavaszi idényre

kalapok, uri és gyermek ruhák
legolcsóbban beszerezhetők

Csapó-utczán,

BALLA MIHÁLY

üzletében.

Uj havi és heti részlet üzlet!

Hatvan-utca 2. Bignió-házzal szemben.

Minden nős és éves lakással bíró
egyen csekély

heti vagy havi részletekben

vásárolhat nálam:

valódi szepességi vászon és da-
maszk arukat, kész férfi és női öltö-
nyöket, továbbá tavaszi és őszi női
kabátok és gallérok, schiffon és grád-
lik, tükör es kepek és még sok itt
fel nem sorolt e szakba vágó cikkek.

A legujabb divatu férfi öltö-
nyök ugy készen mint a szövetek,
kaphatók.

Tisztelettel

KAISER SALAMON.

Debreczen, nyomtatott Dobschorb és Popovits könyvnyomdájában.

הנהלת

A közlő

izr. husvét ünnepekre

üveg-, porcellán-, zománczozott edé-
nyeket és mindenféle

evőeszközöket

ajánl

KASZANYITZKY ENDRE

Debreczen. Piacz-utca 57. szám.

Vidéki megrendelések a legna-
gyobb figyelemmel teljesítettek.

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

a "kigyóhoz,"

DEBRICZEN, Főpiacz.

A városházzal szemben

Ajánlja:

„HARMAT CRÈME“

arczsépitő, es bőrápoló kenőcs, mely
teljesen artalmatlan, nem zúroz, tehát
nyugalommal használható s az arcznak üde-
ség, finomságot s hamvasságot kölcsönöz.
Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló ered-
ménynyel használható arczörösség, máj-
folt, sömör, szepelő, s egyéb bőrtisztítá-
lanságnál valamint napégette es szel ki-
fujta arcznál s kéznél.

1 tévely Harmat crème ára: 1 korona
Hozzá való Harmat szappan 1 drb. 70
fillér. Ajánlja továbbá **HARMAT ARCZ-
PORÁT** (pouder) mely készítmény az arc-
nak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja
az arczbőrt. Kitünő illata, teljesen artal-
matlan volta, valamint finomsága által ve-
tekedik bármely más hasonló készítménnyel.
Jól tapad, s igen jól fed.

Kapható: fehér, rózsás és crème színben
Próbadozka **HARMATPOUDER** ára: 50
fill. Nagyobb doboz 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá következő arczporait:
Berlini fettpouder [3 féle színben] próba-
doboz 40 fill. nagyobb doboz 1 kor. s 1 kor,
60 fill. **Veloutin powder** [3 féle színben]
próba doboz 60 fill. — Nagyobb doboz 4
korona. pn.

Az egeresi gipszgyár

főraktára:

Stegmüller Árpádnál

Debreczen, Kölcsey-u. 3.

Az építési évadra ajánlom a T.
kereskedő és iparos uraknak idei gyárt-
mányu

friss gipszemet

u. m. stukator gipszet 60 klg.
zsákokban,
alabastrom gipszet 60 klg. zsá-
kokban.

Kitünő minőségben, gyári árak mel-
lett. Menyezeti vakolásra egyáru a mész-
szel. azonnal simítható és tükör sima-
lesz.

Ajánlom továbbá friss beocsini port-
land és román cementemet. Kőbánya-
disztrikt sárga és piros színben, elszige-
telő lemezt nagyban és kicsinyben. —
Vidéki megrendelések pontosan teljesítet-
nek. Telefon 255.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

Bluz selymekben,

Tennis, chiné és

De laine szövetekben,

napernyőkben.

Szabó Lajos fiai

üzégnél,

Debreczen — Rózsatér.